GAZETA KRAKOWSKA

No. 20.

Z KRAKOWA dnia 9 MARCA 1825 roku we ŚRODĘ.

— *Z Krakowa.* —

Seym Nadzwyczayny Prawodawczy Rzeczypospolitey Krakowskiey Uniwersałem Rządzącego Senatu z dnia 18 Stycznia r. 1825 z odroczenia po odbytem w dniu 17 Czerwca r. b. 1823 posiedzeniu zwołany, dnia 28 Lutego r. b. 1825 w zwykłym mieyscu Obrad Seymowych otwarty został przez Swego Marszałka Senatora dożywotniego *Mikołaia Hеszowskiego* odczytaniem Listy Reprezentantów i Uniwersału Senatu powyżey z daty powołanego, z oznaymieniem celu Obrad Seymowych w rozwadze Proiektów, *pierwszego* do Kodexu Cywilnego Tytułu o *Opiekach, drugiego* do Kodexu postępowania sądowego Tytułu o *Sądach Pokoiu* przez Komitet Prawodawczy wypracowanych.

Marszałek Seymu zwracaiąc uwagę Reprezentacyi na wniesione Proiekta dla rozbioru tychże z całą swobodą zdań, w celu obeznania Izby z duchem w iakim układano te prawa, i przytem zdania Sprawy o postępie Komitetu Prawodawczego dał głos Prezyduiącemu w Komitecie, a następnie zapowiadaiąc odczytanie proiektów przez Sekretarza Seymowego, oddał mądrości Reprezentantów zważenie powodów towarzyszących proiektom uznaną użytecznością i powszechnym oddawna życzeniem popartych, oświadczaiąc, iż zmiany na które szczególniey zwrócona będzie uwaga Reprezentacyi, maiąc na celu pośpiech w postępowaniu sądowym z wskazaniem nayprostszych prawideł, a oraz uporządkowaniem działań sądowych zbliżaiących sprawiedliwość, obiecuią polepszenia, ktore się w krótce dadzą widzieć stwierdzone doświadczeniem.

Gdy Assessor Seymu Reprezentant Girtler z powodu zatrudnień urzędowych zażądał uwolnienia od obowiązków Assessora Seymowego, w mieysce przeto Jego Marszałek Seymu wezwał *na Assessora Seymu* Reprezentanta Gminy 9tey Miasta Krakowa *Marcina Soczyńskiego*, ktoren wykonawszy przysięgę Arty: 93 Statutu Urządzaiącego Zgromadzenia Polityczne wskazaną, zaiął mieysce powierzoney dostoyności, a następnie

Prezyduiący w Komitecie Prawodawczym Jozef Nikorowicz Prezes Sądu Appellacyynego zabrawszy głos w zdaniu Izbie Prawodawczey Nadzwyczayne-

go Seymu Sprawy z dotychczasowych działań Komitetu Prawodawczego redakcyią kodexów zaiętego, namieniaiąc o attrybucyiach tegoż komitetu i udzielonych mu do postępowania prawidłach wyraził: iż na skutek Art: XII Konstytucyi przez Nayiaśnieyszych trzech Protektorów krainie naszey nayłaskawiey nadaney, Zgromadzenie Reprezentantów w r. 1816 wybrało Komitet do przygotowania tego dzieła, a Kommyssyia Organizacyina przez pomienione trzy Nayiaśnieysze Dwory mianowana z uwagi, iż wygotowanie tych kodexow, dla swey ważności i obszerności, dłuższego przeciągu czasu wymagać będzie; uznała potrzebę, aby ieszcze w czasie Jey tu pobytu, zasady do Praw redykować się maiących ustanowione były; i w tym celu, taż Kommissyia Organizacyina, zawiesiwszy iuż przez Komitet Prawodawczy rozpoczęte i znacznie posunięte działanie łącznie z tymże Komitetem przedmioty do głownieyszych zasad Praw odnoszące się, odznaczyła, i takowe w sposobie pytań Zgromadzeniu Reprezentantow w r. 1818 do rozwagi i rozwiązania podała; w tymże roku Izba Prawodawcza rozwiązaniem tych przez Kommissyią Organizacyyną podanych pytań zatrudniła się, a Resultata iednomyślnością lub prostą większością głosów zapadłe Komitetowi Prawodawczemu za skazowkę podała. — Stosownie do tey uchwały Seymowey Komitet Prawodawczy postępuiąc, gdy uznał, iż ogrom poruczonych sobie, a do tego przez ustanowione zasady utrudnionych czynności, za iedną razą w całym swym ogóle ani wypracowanym, ani też razem Zgromadzeniu Reprezentantów, ido rozwagi przedstawionym bydźby niemógł, osądził te przedmioty przed innemi do wypracowania przedsiębrać, i przygotowane cząstkowo Izbie Prawodawczey do rozwagi i sankcyonowania przedstawiać, ktorych śpiesznieyszego urządzenia, powszechne dobro tey Krainy wymagać zdawało się. Jakoż na poprzednich dwoch Nadzwyczaynych Zgromadzeniach Prawodawczych w latach 1822 i 1823 wygotowane proiekta *Urządzenia Ksiąg Hipotecznych*, oraz *Postępowania przy exekucyi* w drodze sądowey, Izbie Prawodawczey podane po nastąpionym przez wyznaczone Kommissyie Seymowe zgłębieniu, następnie sankcyonowane i w Prawo iuż obowiązuiące zamienione zostały, przez co Obywatele tey Krainy, bądź właściciele nieruchomości, bądź hipoteczni wierzyciele nietylko zabezpieczenie praw sobie służących na urządzonych Księgach hipotecz: oparte znayduią, ale też w dochodzeniu swych należytości od dłużnikow, z maiątków ruchomych, lub nieruchomych drogę skróconą i z usunięciem zawiłości, zwłoki i kosztow ułatwioną maią. — Po uzupełnieniu tych nader ważnych, bo kredyt publiczny ustalaiących przedmiotów, daley Komitet Prawodawczy, odpowiadaiąc i powszechnym życzeniom, i uznaną przez siebie użytecznością, przystąpił do wygotowania dwóch rownie ważnych proiektów, *iednego* do Prawa o *Opiekach*, *drugiego* o Postępowaniu *w Sądach Pokoiu* w przedmiotach spornych. — W pierwszym o *Opiekach*, zwrócił Komitet Prawodawczy szczególniey uwagę na to, aby ścisleysza Kontrolla co do zarządzania maiątkiem małoletnich była zaprowadzona, aby Opiekun do składania co-

rocznie rachunków był obowiązany; daey prawidła dla Rad Familiynych objaśnił, wypadki, w których uchwały tychże Rad Familiynych, zatwierdzeniu Trybunału ulegać maią odznaczył, zgoła nie nie opuścił, coby albo do zabezpieczenia mass sierocińskich, al e do moralnego i fizycznego dobra małoletnich dążność mieć mogło. — W drugim Proiekcie o *Sądach Pokoiu*, Komitet Prawodawczy, z uwagi na to, iż w Kraiu naszym Sądy Pokoiu prócz właściwey attrybucyi iednania stron w przedmiotach spornych, w sporach także 200 Zlp. nieprzenoszących w pierwszey Instancyi, a do 30 Zlp. w ostatniey Instancyi wyrokować będą, uznał potrzebę, dla oszczędzenia kosztów, w mieysce dotąd zwykłych pozwów, proiektować zaprowadzenie wezwań w formułach drukowanych, ktore na ustne zgłoszenie się strony, Pisarz Sądu Pokoiu potrafi wręczyć pozwanemu, z oznaczonem terminem dni trzech do stawienia się w Sądzie Pokoiu, na ktorym terminie gdyby strony na przełożenie Sędziego Pokoiu nie poiednały się, iuż natenczas tenże Sędzia, natychmiast na tymże terminie, po nastąpioney *słowney rozprawie* do zawyrokowania będzie winien przystąpić; do wręczenia zaś wezwań i wszelkich Aktow sądowych, oraz exekucyi Wyroków w przedmiotach Zlp. 30 nieprzenoszących, proiektowani zostaią Woźni przysięgli, z Skarbu publicznego płatni z obowiązkiem dopełnienia stronom wszelkich działań sądowych *bezpłatnie*; ciężar ten dla skarbu mniey znaczący, poświęca się spokoyności Mieszkańcow Kraiu, ile to szczegolniey Klassy uboższey się dotycza, ktorey naymnieyszy koszt, stać się częstokroć może przeszkodą do otrzymania należney sprawiedliwości, i staie się iak doświadczenie naucza, powodem do rozterków, cechę policyynych przewinień noszących, ktorej tym sposobem usunięte zostaną.

Te główne rysy zmian dotychczasowego Prawodawstwa, wnoszonemi na teraz przez Komitet Prawodawczy Proiektami, Prezyduiąc Komitetu do rozwagi i nadania sankcyi, dla zaięcia mieysca w Kodexach Rzeczypospolitey Krakowskiey, Izbie Prawodawczey przedstawiaiąc, oznaymił w koncu, iż Komitet Prawodawczy nadal podobnież, o ile ważność licznych ieszcze do wygotowania pozostałych przedmiotów pozwoli, i o ile Członki Komitetu Prawodawczego od właściwych sobie urzędowych obowiązków wolne chwile znaydą, gorliwie postępować będzie.

Po powyższym przymówieniu Marszałek Seymu dał głos Sekretarzowi Seymowemu, ktoren odczytał proiekta do decyzyi Izby Prawodawczey wnoszone.

Pierwszy proiekt o Opiekach mieści w sobie, procz zasad ogólnych: *Działy: o Opiece Rodzicielskiey — o Opiece wstępnych — o Opiece powierzoney przez Radę Familiyną — o Opiekonie przydanym — o przyczynach uwalniaiących od Opieki — o niemożności, niezdatności, i złożeniu z Opieki — zarządzaniu Opiekona — o Rachunkach i odpowiedzialności z Opieki, o usamowolnieniu — o Opiece nad dziećmi nieprawemi — Pozbawieniu własney woli i Doradzcy Sądowym.*

Drugi proiekt o Sądach Pokoiu, zaymuie przy zasadach ogolnych. Działy: *o Audyencyach Sędziego Pokoiu i o stawieniu się stron — o Wyrokach zaocznych i oppozycyi przeciwko takowym Wyrokom —*

(2)

o Wyrokach zapadłych na wniesione skargi in possessorio — o Wyrokach niestanowczych — Przypozwaniu Ewiktorów — Inkwizycyach — rewizyi naoczney i ocenieniu — przyczynach wyłączenia Sędziego Pokoiu — o Appellacyi — Rekursie do Sądu ostatniey Instancyi — i o Exekucyi Wyroków Sędziego Pokoiu.

Odczytane powyższe Proiekta Izba Prawodawcza stosownie do zaprowadzonych form postępowania w decyzyi materyi kodexowych postanowiła zakommunikować Kommissyi Seymowey z pięciu Członków poprzednio już mianowaney, w zamiarze dania opinii i rozważenia czyli wniesione Proiekta ułożone są zgodnie z zasadami do Prawodawstwa przez Seym Prawodawczy pod powagą Kommissyi Kray Rzeczypospolitey Krakowskiey Organizuiącey uchwalonemi.

Gdy zaś Członek teyże Kommissyi Reprezentant Czapski dla zatrudnień z Urzędu publicznego wynikaiących żądał uwolnienia siebie od składu Kommissyi, przeto w mieysce iego na *Zastępcę* wezwany został Reprezentant *Tadeusz Krzyżanowski* iako następną większość kresek przy wyborze Kommissyi za sobą maiący.

Reprezentant X. Felix Jaroński ugruntowany na troskliwości z jaką się naradzali Członki Reprezentacyi nad postanowieniem zasad przyszłego nowego Prawodawstwa, zwracaiąc uwagę do Praw Małżeńskich, zastanawiał się nad sprzecznością zasad co do Rozwodow podług istnieiącego kodexu Francuzkiego na Seymie r. 1818 uchwalonych, a wywodząc ubliżenie przez Rozwody Cywilne Religii Katolickiey Art: I. Konstytucyi za Religią Kraiu utrzymaney, z uwagi oraz podług Art: 12 Konstytucyi na ducha Mieszkańców przeciw Rozwodom objawiaiącego się, uczynił wniosek ażeby Kodex Francuzki w tym wszystkim co iest sprzeczne Religii natychmiast za nieobowiązuiący był uznany, przyczem złożył Mowca do laski Marszałkowskiey dwa wnioski przez Obywateli Kraiu przeciw Rozwodom na swe ręce przedstawione.

Reprezentant Słotwiński przedmiot o Rozwodach znaydował na teraz obcym względnie Proiektow wprowadzonych, i doradzał azeby wniosek Reprezentanta X. Jarońskiego przesłany był Senatowi dla znalezienia środkow przyśpieszaiących w swym mieyscu postanowienie przez Mowcę żądane.

Reprezentant Librowski przeciwił się odesłaniu do Senatu wniosku Reprezentanta X. Jarońskiego z powodu, iż ten tyczące się zmiany zasad z Konstytucyi przez Seym Nadzwyczayny postanowionych, niemoże bydź w Izbie Prawodawczey deliberowanym, a tym samym i stanowić przedmiot rozwagi Senatu.

Marszałek Seymu oznaymił, iż materya przez Reprezentanta X. Jarońskiego o prawach Małżeńskich wznowiona, niemaiąc łączności z materyią o Opiekach przez Uniwersał Senatu decyzyi Izby Prawodawczey na teraz poddaną, nie może *w działaniu porządkowem* zaymować deliberacyi Izby Prawodawczey, lecz w swym mieyscu gdy z kolei nadeydzie Proiekt tey materyi dotyczący, otwartą zostanie droga do wszelkich dyskussyi, nastręczaiących Członkom Reprezentacyi wolność objawienia swych myśli, bez potrzeby kommunikacyi wnioskow Senato-

wi, zwłaszcza, że przedmioty postanowienia nowych kodexów z Art: 12 Konstytucyi zostawione będąc wyłączney Władzy Reprezentacyi, niepotrzebuią Inicyatywy Senatu. — W końcu Marszałek Seymu ograniczaiąc czynności Zgromadzenia Reprezentantów do Proiektów Uniwersałem Senatu decyzyi tegóż przedstawionych, gdy zaszło postanowienie Seymu ażeby nad temi Proiektami za żądać w przód opinii Kommissyi Seymowey, w zamiarze zostawienia teyże Kommissyi dostateeznego czasu do zgłębienia Proiektow odroczył Posiedzenie Seymowe do dnia 17 Czerwca r. b. 1825 na godzinę iosiątą z rana, a Członki Ciała Prawodawczego oświadczyły się zgromadzić na tym terminie bez wszelkiego poprzedzaiącego wezwania; zarazem Marszałek polecił Kancellaryi Seymowey wygotowanie Exemplarzy Proiektow dla kazdego Członka Kommissyi Seymowey, a przytem i dla zgłosić się mogących, o, udział Proiektów, Reprezentantow.

Leon Chwalibogowski,
Sekretarz Seymowy.

Z Paryża d. 21 Lutego.

Izba Parow po kilkodniowych sporach przyięła nakonice 127 głosow przeciw 92 całą ustawę przeciw znieważaniu kościołów, ktora naznacza karę śmierci za zesromocenie S. Hostyi.

W izbie Deputowanych ciągną się dotąd spory względem proiektu wynagrodzenia Emigrantów.

P. Girardin kazał swą mowę, którey d. 17 b. m. nie mógł mieć w izbie Deputowanych, wydrukować. Dowodzi on w niey, iż pomiędzy 430 Deputowanemi zasiadaiącemi w izbie na teraźnieyszych posiedzeniach, znayduie się 320 należących do dawney szlachty, a między temi 3 Xiążąt, 36 Margrabiów, 78 Hrabiów, 23 Vicehrabiów, 30 Baronow i 14 Kawalerów. Z tych naymniey 260 posiadaią publiczne urzędy. Żądał więc, aby członki interessowane odsunięte były od głosowania na roztrząsany teraz proiekt względem wynagrodzenia Emigrantow.

Podług Dziennika Gwiazda Xzę Metternich wyiedzie d. 24 b. m. z Wiednia, dla udania się do Paryża.

Umarł tu w 71 roku życia sławny Lekarz i naczelny Chirurg woyska Francuzkiego, Baron Percy, członek Instytutu, kawaler orderu Pruskiego orła czerwonego, &c.

Zapewniaią, iż koronacyia Króla dopiero d. 8 Lipca odbędzie się, iako w dniu, w ktorym Ludwik XVIII przed 10 laty powtorny wiazd do Paryża odprawił.

Dla połączenia dwoch ulic Pigalle i Blanche zakładana tu iest nowa ulica, ktora po sławnym Hr. Chaptal, nazywać się będzie ulicą Chaptal.

Jan Robert Lindet, niegdy członek Zgromadzenia prawodawczego i Konwencyi, który od 25 lat żył tu w samotności, umarł d. 18 b. m.

D. 13 b. m. w Lionie kassa woyskowa 14 pułku lekkiey piechoty zostaiąca przy Pułkowniku, w kwocie 13 Fr. w złocie i 5000 Franków w srebrze, mimo straży została przez postępnych złodzieiow przez zapalenie skrzyni wykradziona. Dotąd niewyśledzono ieszcze złoczyńcow.

Z Madrytu d. 11 Lutego.

Stan zdrowia Monarchy naszego znacznie się polepszył; lecz J. K. M. nie wy-

chodzi ieszcze z pokoiów i niemoże z Ministrami pracować.

Ienerał Quesada został tu powołany, dla dania dokładnego wyiaśnienia o zaściach w Granadzie od d. 20 do 22 z. m. Odkrycie taynego związku młodzieży zpowodowało policyią do zamknięcia kollegium, w którem brali nauki. Mowią, że i P. Lista, nauczyciel matematyki w tem kollegium, uwięziony został. Zresztą ustało pociąganie do odpowiedzi tych osob, które posiadały urzędy, lub iakowe znaczenie za rządu Stanów, zostaią tylko pod dozorem zwierzchności. W Waladolidzie obwieszono d. 4 dwóch officerów byłey milicyi iako burzycieli, z których ieden był adwokatem. Ze zawsze ieszcze znayduią się ludzie usiłuiący zaburzyć spokoyność publiczną, okazuie mowa mi na niedawno przy poświęceniu chorągwi w Salamance. „Bądźcie zawsze gotowemi (wyrażono w niey), wierni przyiaciele Króla, do pokonania nieprzyiaciół Tronu i Ołtarza, którzy ciągle ieszcze czynią zamachy przeciw bezpieczeństwa państwa, i zakamieniałe ich serca niezmiękczyły ani doświadczenie, ani widoki przyszłości. Zaślepieni szaleńcy odważaią się za granicą królestwa na nowe wywarcie zemsty, i nieszczęściem niezbywa im na pomocnikach żyiących pod opieką praw wewnątrz kraiu, &c.„

Wczoraysza Gazeta rządowa zawiera okólnik Papieża do Biskupów południowey Ameryki, zalecaiący im dołożenie wszelkiey staranności do przywrócenia pokoiu i nawrócenia obłąkanych do posłuszeństwa prawey Władzy.

Z Londynu d. 18 Lutego.

Wczoray wniosł P. Brougham do niższey izby prośbę od związku Katolików Jrlandzkich żądaiących bydź z zakraty wysłuchanemi, i drugą za temiż związkami od 900 mieszkańcow Newry i okolicznych podpisaną, tudzież zapowiedział iż dziś uczyni wniosek co do pierwszey prośby, na co izba zezwoliła.

Dziś wniesionych zostało do Parlamentu mnóstwo próśb częścią za bilem, częścią przeciw bilowi znoszącemu związki Katolików. — Przybyła tu blisko z 50 osób złożona deputacyia od Katolików Jrlandzkich, pomiędzy któremi znayduią się PP. O' Connel i Shiel, udała się dziś rano na galeryią izby niższey, dla słuchania narady względem ich prośby.

P. Wilberforce oddala się dla słabości zdrowia z Parlamentu, w którym 45 lat zasiadał.

Onegday były wielkie pokoie w Carltonhouse, na których znaydowali się wszyscy Ministrowie, tudzież wielu wyższych urzędników, a Ambasador Francuzki i Posłowie Hiszpański, Sycyliyski i Duński mieli posłuchania. P. Chesnes oddał J. K. Mci w imieniu Króla Francuzkiego znaki orderu podwiązkowego po zmarłym swoim bracie Ludwiku XVIII. Mianowany naszem Posłem przy Seymie związku Niemieckiego P. Fryd. Cathart pożegnał J. K. M.

Towarzystwo właścicieli kupieckich Angielskich okrętow obchodziło d. 12 b. m. w gospodzie Londyńskiey rocznicę swoiego założenia obiadem, na ktorym znaydowali się Ministrowie Hr. Liwerpool i Canning, wielu członków Parlamentu i kupców. Gdy między innemi zdrowiami spełniono także z wielkiemi okrzykami P. Canning, podziękował za nie iak następuie: „Proszę o pozwoler

nie, Mci Panowie, złożenia Wam w moim i moich kollegów imieniu nayczulszego podziękowania. Jest to nayprzyiemnieysza okoliczność, która tylko w wolnych kraiach zdarzać się zwykła, że Ministrowie z swoiemi współziomkami o nayważnieyszych sprawach kraiu zupełnie szczerze i otwarcie rozmawiać mogą. Ztąd wypływa, że iak w zewnętrzney, tak kraiowey polityce Anglii nic takiego nie ma, coby światła znieść nie mogło, i przy rozbiorze staie się coraz widoczniey szym i iaśnieyszem. Długo sądziliśmy sami, że wielkość naszego handlu, na którym opiera się narodowy nasz honor, wypływa z iakieyś tayney kombinacyi czyli sztucznego systematu, którego inne kraie nie znaią. Lecz nadeszła teraz dla nas chwila, w której rząd przy pomyślnych okolicznościach trzymać się może słusznych i mądrych zasad zdrowey i prawdziwey filozofii, i zwolna co do spraw handlowych zaprowadzić prostszy i mniey sztuczny politczeny system. Taiemnica naszego powodzenia opiera się na nieustaiącem natężeniu sił ludu Angielskiego i na nieograniczonym przedsiębiorczym duchu, który handel od iednego końca świata do drugiego rozszerzył, i rodzay ludzki w zadziwienie wprawił. Lecz szpetną byłoby samolubnością, gdyby wszystko do naszego tylko zwiększenia się zmierzało. Pragniemy nayszczerzey, aby i inne kraie dzieliły z nami te dobrodzieystwa, i cieszemy się, że każde nowe pole staie się otwartem dla dzielności przedsiębiorczego ducha Angielskiego i przyczynia się do chwały narodowey. Do uzupełnienia tey chwały żadna klassa mieszkańców Anglii nieprzyłożyła się więcey, iak członki towarzystwa, do którego mam honor mówić, i dowody Waszego przyięcia mocno mnie zobowiązały.„ (Mowa P. Canning często znakami ukontentowania przerywana była.)

Niema teraz żadney okolicy w byłey Hiszpańskiey Ameryce, do którey kopalni nie rozciągałby się duch spekulantów Angielskich. Teraz utworzyła się ieszcze kompaniia do obrabiania kopalni w Guatimala.

Na wyspie S. Tomasza zachodzi wielka obawa względem odkrytego tam spisku Murzynów, który rozgałęzienie mieć ma w ościennych wyspach. Europeyczykowie nawet podczas nocy stoią pod bronią.

Doniesienia z różnych okolic południowey Ameryki niezostawuią żadney wątpliwości o postępach Boliwara. D. 7 Października gdy Amerykański woienny bryg Stranger z Callao odpływał dla udania się do Valpairoso, stał Admirał Patryiotów Guise, który 3 Kolumbiyskiemi woiennemi okrętami został zmocniony przed tą twierdzą. Oczekiwał on ieszcze na przyiście 2 fregat Chiliyskich, które d. 13 Września stały w Valpairoso w gotowości do odpłynienia. Liniowe okręty Hiszpańskie Azyia i Achiles stały w porcie, tuż pod batteryiami na mocnych łańcuchach. Gdy Admirał Guise pokazał się przed Callao, żądał Dowodzca twierdzy, Jenerał Rodil, aby Hiszpański Admirał Guzuzega na morze wypłynął i uderzył na okręty Guise, czego ten uczynić niechciał. Ale gdy Rodil zagroził, iż każe wykierować działa do obu okrętów, zabierały się do wyiścia na morze przy odpłynieniu okrętu Stranger. Osada Hiszpańska w Callao wynosi 1500 ludzi i Je-

nerał Rodil każe z pośpiechem nad pomnożeniem warowni pracować. D. 4 Października przybył oddział woyska od Patryiockiego woyska do Limy i przywiozł pisma od Boliwara. Spodziewano się zatem, że woysko iego za kilka dni obeymie to miasto.

Podług poźnieyszych doniesień pod d. 30 Listopada przez Newyiork nadeszłych, Patryioci osadzili Limę, a główna kwatera Boliwara znaydowała się d. 16 Października w Andaguailas na drodze do Cuzco, dokąd cofnął się Jenerał Cantarac po pobiciu przez Boliwara z 1800 ludzi. Woysko Kolumbiyskie trzyma osadzone prowincyie Potosi, Cochadamba, Oruro, Puno i Santa Cruz de la Sierra. Callao iest od lądu i wody zamknięte. Z Kolumbii nadeszło dla woyska w Peru 1½ mill. piastrów.

Gazeta Goniec zawiera: że List z Kopenhagi donosi, iż Szwecyia uzna wkrótce kraie południowey Ameryki. P. Hauswolf, który w Październiku r. z. z Szrokolmu do Kolumbii odpłynął, ma bydź do układów w tym względzie upoważniony.

Prezydent Boyer na Hayti zwołał dla nagłych okoliczności nadzwyczaynie na 10 Stycznia r. b. izbę Reprezentantów.

Z Hanoweru d. 25 Lutego.

Wczoray obchodzone tu były z wielką uroczystością rocznica urodzin naszego Wielkorządcy Królewica Jmci Xięcia Kambrydgi.

Przybyły tu Xiążę Wilhelm Brunświcki podpisał na składkę dla zniszczonych przez powódź mieszkańców 10.000 talarów, i iak mówią dozwolone bydź ma na tenże cel zbieranie składek w Xięztwie Brunświckiem.

Do kassy tuteyszego środkowego komitetu dla wsparcia zniszczonych przez powódź d. 3 i 4 Lutego mieszkańców, weszło do dnia wczorayszego 48,000 talarów, lecz nietylko w Hanowerskich miastach, ale także w Bremie i Lubece otworzone są na ten cel składki.

Burzowa powódź w d. 3 i 4 Lutego, która wszystkie nadmorskie i rzeczne tamy tak w wschodniey Fryzyi, iako też na ościennych brzegach morza północnego przebrała, nauczyła nas z utratą do 3 mill. talarów w zbożu ozimem, sprzętach, domach, wszelkiego gatunku bydle, &c. że wszystkie nasze tamy powinny były bydź o półtrzeciey stopy wyższe dla wstrzymania podobnego nawału wody. Po stracie więc millionow, potrzeba ieszcze milliony na ich naprawienie i podwyższenie wyłożyć, aby się przeciw podobnemu zalewowi ubezpieczyć. Przekonano się także o tem w Hollandyi i teraźnieysza wysokość wody służyć będzie za miarę wysokości tam, bo co się raz stało, stać się ieszcze w przyszłości może. Gdyby tylko trzecia część teraźnieyszey straty użytą była na podwyższenie tam, tedy nie byłyby dopuściły wylewu wody.

W mieście Emden pracuią z wielką usilnością nad naprawieniem popsutych ulic; wiele wymulonych dziur zasypano już gruzem.

Piszą, iż w powiecie Neuhaus d. 3 Lutego wszystkie źródła zniknęły, co szczególniey przy źródle w Ellernbruch postrzeżono. Do 7 ieszcze woda zupełnie do nich niepowróciła.

DODATEK DO № 20. GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 9 MARCA 1825 roku we SRODĘ.

— *Z Krakowa.* —

REKTOR

Uniwersytetu Jagiellońskiego

W dopełnieniu Reskryptu Wielkiey Rady tegoż Uniwersytetu z dnia 26 Stycznia 1825 roku do Nru 1057 wydanego, stósownie do przepisów Statutu o konkursach w § 2 i 3 zawartych podaie do wiadomości i ogłasza Konkurs po raz trzeci, na Katedrę Professora Prawa Kryminalnego i Kodexu Postępowania Sądowego Cywilnego i Karnego. Konkurruiący o tę Katedrę winni są złożyć w Kancellaryi Uniwersytetu, opis swoiego życia udowodniaiąc zaświadczeniami swoie nauki i dobre obyczaie, tudzież uzyskany stopień Doktora Prawa; dołączą oraz programma, według którego każdy z nich życzy sobie dawać lekcyie przedmiotu wyżey wymienionego. — Po złożeniu takowych dowodów współubiegaiący się uwiadomieni zostaną o dalszym postępowaniu Konkursu. Roczna pensyia do tey Katedry przywiązana wynosi 6000 Zlp. Termin do ubiegania się o wspomnioną Katedrę iest dzień 1 Czerwca 1825 r.

W Krakowie d. 2 Marca 1825.

Za Rektora Uniw: Jagiel:
Girtler.
Jankowski, Sekr: Uniw:

Z Rzymu d. 10 Lutego.

Przybyły tu onegday Ces. Austryiacki nadzwyczayny Poseł, Hr. Appeny, miał wczoray posłuchanie u Oyca S. po którem udał się w dalszą drogę do Neapolu, gdzie wiezie powinszowanie Monarchy swoiego wstąpienia na tron Krolowi obu Sycyliy Franciszkowi I.

Zachodzące od dawna życzenie widzenia tu wystawionych dzieł kunsztu Niemieckich artystów, spełnione nakoniec zostało. Urządzone są na to dwie izby dobrze oświecone na przeciwko teatru Alberti i trzy razy w tygodniu przez 3 godziny dla ciekawych będą otwarte.

Z Neapolu d. 25 Stycznia.

Król dał d. 21 b. m. pierwsze uroczyste posłuchanie w swoim pałacu. Wczoray stawiony został przed Monarchą Po-

seł Francuzki, Xżę Blacas. — Nastałe w królestwie Neapolitańskiem wielkie zimno i często padaiące śniegi zrządziły po drogach wiele nieszczęść. D. 17 Grudnia dziewczena Włościańska powracaiąca z Sulmona do Scano zabłądziła na górze Locca i w nocy umarła. Takiegóż losu doznał stary Włościanin z Sepino. D. 6 b. m. poiechała kobieta z Rocca di Mezzo na koniu, a mąż towarzyszył iey pieszo. W nocy zabłądzili oboie w wielkim śniegu na drodze. Przełożony nad wsią kazał ich szukać, i znaleziono kobietę przeziębłą; iednak za staraniem lekarza przywróconą została do życia; ale iey towarzysz zupełnie umarł. Pięciu mężczyzn padło w rożnych okolicach ofiarą zimna.

W Palermo 4 ludzi skazanych na śmierć, prowadzonemi bydź mieli na stracenie, gdy nadeszła wiadomość o śmierci Króla Ferdynanda. Gubernator kazał wstrzymać ich stracenie i doniosł nowemu Monarsze o ich winie, który ich ułaskawił.

Z Bruxelli d. 21 Lutego.

Król wyznaczył d. 17 b. m. kommissyią z 5 członków pod prezydencyią Jenerała porucznika Janssens, dla rozłożenia składek na zniszczone przez powodz okolice. Składki te zwiększaią się codziennie; Królowa Jmć. przyłożyła się do nich 10,000; a Xżę i Xiężniczki Oranii 30,000 ZH.

W wyższey Isseli 3000 mieszkańców przez powódź pozbawionych zostało żywności i odzieży; zatopiło się 1200 sztuk bydła rogatego, a 1800 domow zostało całkowicie lub w części zburzonych. Woda zabrała także mnostwo torfu służącego do opału.

Na brzeg pod Schewesingen wyrzuciła woda w tych dniach rybę nazywaiącą się Pott, ktora ważyła 119 funtów.

Mieszkańcy niższych okolic Mazor Vollenhofven, ktorzy wszystko utracili, wezwanemi zostali, aby się nad nowym kanałem w Hardenberg stawili. Grunta będą im darmo udzielone, a pieniądze na zabudowanie się na dwa lata bez prowizyi pożyczone.

Od brzegów Menu d. 22 Lutego.

Gazeta miasta Karlsruhe zawiera programma względem otworzenia Zgromadzenia Stanów Badenskich. W. Xżę zagai osobiście ich posiedzenia d. 24 Lutego. Mianowanemi są prezesem pierwszey izby brat przyrodni Margrabi Wilhelma, a Viceprezesami Xżę Fürstenberg i Baron Gayling.

Kr. Pruski Poseł Seymu związku Niemieckiego, P. Nagler, przybył w nocy z d. 18 na 19 do Frankfurtu.

Podług prywatnego listu z Paryża Król Francuzki wyznaczył kommissyią do spisania wszystkich długów, które ieszcze Xiążęta Francuzcy winni są za granicą.

Z Królewca d. 21 Lutego.

Ze okręty zatapiaią się na morzu z swoiemi ładunkami nie iest rzeczą niezwyczayną; ale żeby okręt zatopił się na lądzie z swoim ładunkiem iest rzadkiem i może niesłychanym przypadkiem. Królewiecki okręt Spekulant pod Kapitanem Schütt, uszkodzony w powrocie z Amsterdamu do Królewca, zaciągniony został przez Helgolandskich i Teningskich lotków d. 10 Listopada r. z. do Teningi;

ładunek tego złożono w tamteyszym magazynie Królewskim, a okręt dla naprawy na ląd wyciągniono. W naprawie iego tak daleće postąpiono, iż za kilka dni udać się mógł w dalszą drogę, gdy w nocy z d. 3 na 4 Lutego tak wysoko wzniosła się woda w Tenindze, że dostała się do magazynu Królewskiego, złożone towary zamoczyła i rozrzuciła, tak dalece, iż może nie będą do użycia. Okręt zaś mimo wszelkiey ostrożności z warsztatu zerwała i zapewne rozbiła, poniew ż do 6 Lutego niemiano o nim żadney wiadomości.

Rozmaitości.

Jeden Astronom nazwał Komety *Kochankami niebieskiemi.* — Drugi porównywa Kometę z *Kobietą*, ztem stworzeniem miłem, czaruiącem, zwodniczem, ktora iednem iabłkiem potępiła cały rodzay ludzki; zamieniła w popiół dawną Troię, i dla ktorey Marek Antonin utracił państwo. — Komety bezwątpienia maią mieysce w przyrodzeniu na iakiś cel dobry i mądry; Kobiety także. — Komety niedaią się poiąć, są skrytemi, pięknemi, i *excentrycznemi*; Kobiety są takiemiż. — Komety wydaią blask całkiem szczególny, i pokazuią się iaśnieyszemi w nocy; Kobiety czynią to samo. — Komety są otoczone mgłą świ ...ą przez którą ich kształty daią się widzieć; kształty Kobiet rownie pokazuią się przez ich lekkie i zachwycaiące ubiory. — Komety zawracaią głowy nayuczeńszym, chcącym zgłębić i przeniknąć ich naturę; Kobiety czynią tę samą rzecz. — Komety zniewalaią podziwienie tak Filozofa, iak i nayuboższego pasterza; Kobiety maią tę samę władzę. — Więc Komety i Kobiety maią podobieństwo bardzo bliskie, lecz gdy iednych i drugich natury odkryć, poiąć, i opisać niemożna, wszystko co nam pozostaie iest uważać iedne aż do podziwienia, kochać zaś drugie aż do ubostwienia.

Professor Uilnkens w Gröningen oznaymił co następuie: "Przez morską wodę zalane grunta staią się często nieurodzayne, nie tak dla soli morskiey (*murias sodae*) iako raczey dla kwasu morskiego magnezyi (*murias magnesiæ*), która opiera się wszelkiemu rozczynowi. Lecz potrzęsienie takiego gruntu wapnem znacnie go ulepsza, ponieważ wapno łącząc się z kwasem morskim (*murias calcis*), niszczy moc magnezyi."

Teatr Narodowy.

Jutro we Czwartek d. 10 b. m. na pomnożenie pozostałości po ś. p. Woyciechu Hermanie byłym Dyrektorze Orkiestry teatralney Krakowskiey, daną będzie Wielka Opera w 3 aktach z dzieł W. Bogusławskiego, z muzyką sławnego Cherubiniego: *Dwa dni trwogi*, czyli *Woziwoda Paryzki.*

W Niedzielę zaś d. 13 b. m. daną będzie wznowiona Wielka Traiedya, z francuzkiego Tamasza Corneille przetłómaczona, w 5ciu aktach: *Hrabia Essex Feldmarszałek Angielski.*

Dnia 7 i 8 Marca 1825 r.

Cena Zbóż róznego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr.
— *Pszenicy*	10	15	10	—	9	15	9	—
— *Żyta*	5	15	5	—	4	15	—	—
— *Jęczmienia*	4	15	4	—	3	24	—	—
— *Owsa*	3	18	3	12	3	6	—	—
— *Jagieł*	16	15	16	—	15	—	14	—
— *Grochu*	5	15	5	—	4	15	—	—
— *Rzepaku*	15	—	14	—	13	—	12	15

LOTERYIA KRAIOWA.

W 128 Ciągnieniu dnia 9 Marca r. b. w przytomności osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

32. 27. 40. 4. 34.

Przyszłe 129 Ciągnienie dnia 16 Marca r. 1825 przypada.

UWIADOMIENIE.

Karol Prokop Kaliga, Dentysta nadworny wielu znakomitych Domów, oznaymuie Prześwietney Publiczności, iż tu w Krakowie naydaley do 20 Marca zabawi. Ktoby więc iego pomocy potrzebował, raczy przysłać swóy adres do domu P. Drelinkiewicza w ulicy S. Jana pod Nrem 481 na pierwsze piętro.

DONIESIENIA.

Prezes Sądu Appellacyinego, Wolnego, niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu. Stosownie do przepisu art: 118 Kodexu Cywilnego, podaie ninieyszem do powszechney wiadomości, iż Trybunał 1 Instancyi Kraiu tuteyszego, na domaganie się Rozalii Verpillot w Gminie 6tey Miasta Krakowa pod L. 75/6 zamieszkałey, wydał w dniu 20tym Stycznia r. b. Wyrok stanowczy, którym nieobecność Ludwika Józefa Verpillot przeszło od lat czterech żadney o sobie wiadomości niedaiącego, uznaną została.

W Krakowie dnia 15 Lutego 1825. *Nikorowicz.*

Raubach Sekr. S. A.

Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu, w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu. — Podaie do wiadomości, iż z mocy Uchwały Senatu Rządzącego z dnia 1 b. m. Nro 828 odbędzie się licytacya publiczna w Biórze Wydziału w dniu 28 b. m. o godzinie 10 zrana Dzierżawy Dochodu Czopowego Skarbowego Miast Chrzanów i Nowa Góra razem, niemniey osobno Miasta Trzebienia na rok ieden to iest: od dnia 1 Czerwca r. b. do końca Maja 1826 od Summy Złpol. 2741 rocznego czynszu co do Chrzanowa z Nową Górą. a od Złpol. 1312 co do Trzebieni. Czynsz ratami miesięcznemi zgóry płacony bydź ma. Kaucya na dwie raty Miesięczne żądaną będzie. Inne warunki są każdego czasu w Wydziale do przeyrzenia. Życzący sobie zatem dzierżawy zechcą się stawić na terminie, zapotrzeni w Vadium względnie Chrzanowa i Nowey Góry Złpol. 274 gr. 3, a względnie Trzebieni Złpol. 131 gr. 6.

W Krakowie dnia 6 Marca 1825 r. *X. Bystrzonowski.*

Gadomski, S. W.

W dniu 15 Marca r. b. 1825 o godzinie 9 ranney na Kleparzu przy Krakowie w Domu pod L. 44. w drodze Exekucyi Sądowey odbędzie się publiczna Licytacya na wydzierżawienie przychodów z Domu zaiezdnego co dopiero rzeczonego na Kleparzu przy Krakowie pod L. 44 położonego (oprócz Izby iedney w którey mieszka dłużniczka) a to na lat dwa bez przerwy to iest: od 1 Maia 1825 r. do podobnegoż dnia i Miesiąca w roku 1827. — Chęć zatem Licytowania maiących zaopatrzonych w Vadium Złp. 60. — podpisany Komornik na czas i mieysce oznaczone zaprasza. — Warunki pretendentom do tey Dzierżawy przed rozpoczęciem Licytacyi odczytanemi zostaną, a do momentu tego w Kancellaryi podpisanego przeyrzanemi bydź mogą. —

W Krakowie dnia 5 Marca 1825 roku. —

Teodor Jaworski, Kom: Sąd.

W dniu 15 Marca r. b. 1825 o godzinie 10 z rana w Krakowie w Sukiennicach odbędzie się sprzedarz przez publiczną licytacyą w drodze Exekucyi różnych sprzętów i mebli pokoiowych, iako to: Kanap, Krzesełek, Stolików, Zegaru ściennego wygrywaiącego Kuranty, Porcellany, tudzież Bryczek dwoch, iedney na 4 Ressorach, zupełnie nowey Wiedeńskiey, z walizą i poduszkami kitaykowemi, drugiey na Osiach i. t. d. — W Krakowie d. 7 Marca 1825 r.

Jacek Kawecki, Kom: Sąd.

Dodatek drugi

Do Nru. 20.

GAZETY KRAKOWSKIEY.

Z Krakowa dnia 9 Marca 1825.

DONIESIENIE LOTERYINE

Na nowo wybitych zostało do rozdania 3000 Sztuk czerwono-drukowanych gratysowych Losów, które wszystkie bez wyiątku wygrać muszą w WIELKIEY LOTTERYI na cztery Domy w Baden i gruntową posiadłość w Austryi pod górą Manhard, którey ciągnienie d. 10 Marca 1825 ieżeli nie prędzey nieodmiennie nastąpi.

Wielorakie wielkie i znaczne korzyści tey Lotteryi, które Prześwietna Publiczność tak kraiowa iak zagraniczna (przez kupno Losów) tak dalece uznała i ocenić umiała, iż w krótkim czasie 6000 czerwono-drukowanych gratysowych Losów, z których każdy pewną ilość pieniędzy wygrać musi, rozebrane zostały. Gdy potem od znaczney liczby pragnących na tę Lotteryią zakupywać Losy nadchodziły nieustanne życzenia, dostania gratysowych w tey Lotteryi wygrywaiących Losów. Dla dogodzenia więc tak licznem żądaniom i dla utrzymania dotychczasowego pomyślnego zakupu Losów, postanowił Właściciel powyższych posiadłości wybić na nowo kazać 3000 czerwono-drukowanych gratysowych losów wyrównywaiących w wygraney pierwiastkowem 6000, bez powiększenia dotychczasowey w tey Lotteryi oznaczoney liczby Losów, na co otrzymał Naywyższe zezwolenie.

Te nowe 3000 czerwonych gratysowych Losów, których Numera do całey rozciągaią się Lotteryi, i drukiem są ogłoszone, będą równie iak da-

wnieysze 6000 Sztuk gratysowych Losów dwa razy ciągnione, i posiadaia nietylko takie same prerogatywy i korzyści iak Losy czarno-drukowane, ale nadto każdy z nich pewną zyskuie wygraną, iak następuiący rozkład okazuie

1	Traffer	na	400	Sztuk Dukatów	w złocie	. .	400	Sztuk Dukatow
1	„	„	100	„	„	„ . .	100	„
1	„	„	50	„	„	„ . .	100	„ „
4	„	„	25	„	„	„ . .	100	„
1992	„	„	1	„	„	„ . .	1992	„ „
1000	„	na pół Souverainsd'ora w złocie—						
		1000 pół Souve ainsd'orow w złocie						

3000 Trafferów wygrywaiących 1000 pół Souverainsd'orow w złocie i 2092 sztuk C. K. Dukatów w złocie.

Od dnia dzisieyszego wszyscy zatem bioracy razem za gotową zapłatą 10 czarnych losów, otrzymaią ieden czerwony gratysowy, i to do póty póki przeznaczone na ten cel 3000 czerwonych gratysowych Losów nie bębą rozebranemi.
Gdy o znaczną liczbę 3000 nowych tych gratysowych Losów nadeszły iuż od dawnego czasu odezwy, przeto podpisany Dom hurtowny poczytuie za swoią powinność ostrzedz z pewnością Prześwietną Publiczność, iż w krótce rozebranemi bydź mogą.

Żadna z dawnieyszych Lotteryy nieokazała tak znacznych wygrań, iak nieyieysza: są bowiem do wygrania cztery znaczne realności, z nader wielką liczbą pieniężnych Trafferów iako to:

1	Traffer	na naywiększy Dom w Baden pod N. 82 Frauenhof zwany i Stanowa posiadłość Dominikalney Dziesięciny w Pschönisch w Austryi pod górą Manhard, lub za to summę	Z. R. 200,000 W. W
1	„	na wielki Don pod N. 83 także w Baden z zupełnem umeblowaniem lub Summę —	60,000 „

1	Traffer na wielki Dom pod N. 42 tamże z zupełnem umeblowaniem, lub Summę . .	Z. R. 30,000	W. W
1	„ na Dom tamże pod N. 77 lub Summę .	15,000	„
1	„ na Summę w gotowiźnie . . .	10,000	„
1	„ ditto ditto	5,000	„
4594	„ wygrywaiących w gotowiźnie . .	73,040	„
4600	Trafferów na gotowe pieniądze . . .	Z. R 393,040	„
9000	Wygrywaiących 9000 Sztuk gratysowych czerwonych Losów w Dukatach i pół Souverainsd'orach w złocie czyli . . .	Z. R. 151,701 kr 40	W. W
13,600	Trafferów w ogólney wygrywaiącey Summie	Z. R. 544,741 kr. 40	W W

Przy tak widocznych korzyściach nie sądzi podpisany Dom hurtowny, ażeby ta Lotterya potrzebowała większego zalecenia.

W Wiedniu d. 10 Grudnia 1824 r.

Los ieden kosztuie 10 Z. R. W. W. czyli w Szeinach.

Dostać ich można w Kantorze M. Lackenbachera i Kompanii w Wiedniu w Ulicy Bäckerstrasse, a tu w Krakowie w Handlu Antoniego Höltzel.